

паркан, яны ўвесь час сварыліся. Асабліва стараўся малы.

– Чаму ты бесперапынку звягаеш на мяне? Чым не падабаюся? – запытаў аднаго разу вялікі Бом, прасунуўшы пысу ў шчэліну паміж каламі.

– Не падабаешся і ўсё! – адказаў з другога боку паркана малы Бім. – Таму што ты вялікі, але дурны.

Бома надзвычайна абурыла і пакрыўдзіла такая абраза, еле ён прамаўчаў: неразумелая малеча, што з яго возьмеш. Правучыць як след не пашкодзіла б, а пустым гаўканнем... “Не буду я з ім размаўляць, не падыду да яго ніколі”, – падумаў Бом і падаўся ў сваю будку.

– Ну, чаго ты, Бом? Я ж пажартаваў, – разгублена кінуў услед Бім. – Я больш не буду...

Але Бом не пачуў ці не захачеў пачуць, што адказаў Бім. Ён заплюшчыш вочы, каб трохі падрамаць. Толькі дрымота не ішла да яго. У будцы запанавалі сум і нудота. Боі расплюшчыў вочы, узяў у зубы вялікую костку, якую гаспадар даў яму на абед, і прасунуў яе на другі бок паркана.

– Дзякую, ціха сказаў Бім. – Ты такі пачцівы і разумны.

Бом і Бім доўга глядзелі адзін на аднаго праз шчыліну ў паркane і маўчалі – баяліся, што з языка зляціць якое-небудзь непрыгожае слова. А так хочацца пагутарыць, пабрахаць...

* * *

Яна нам часта сустракаецца:
Зубоў не мае, а кусаецца. *(Краніва)*

* * *

Ніколі шапкі не здымае,
Бо ні адной рукі не мае. *(Грыб)*

* * *

Па пустыні гара ідзе.
У гары той – вяршыні две. *(Вярблюд)*

Іван Андрэевіч Муравейка нарадзіўся 21 кастрычніка 1921 г. у в. Таль Любанскага раёна Мінскай вобласці ў сялянскай сям’і. Жыве ў Любані.

Скончыў Любанскую сярэднюю школу і паступіў у Мінскі камуністычны інстытут журналістыкі (1939). У канцы 1939 года прызваны ў Чырвоную Армію. У гады Вялікай Айчыннай вайны ўдзельнічаў у баях на Заходнім, Данскім, 3-м Украінскім і 1-м Беларускам франтах. Быў паранены.

У 1945-1947 гадах у складзе Цэнтральнай групы войскаў служыў у Германіі. У 1947 годзе дэмабілізаваны. У 1948-1952 гадах працаваў адказным сакратаром і рэдактарам любанскай раённай газеты «Кліч Радзімы». Скончыў Вышэйшыя літаратурныя курсы ў Маскве (1964), працаваў адказным сакратаром любанскай раённай газеты «Будаўнік камунізму».

Дэбютаваў у друку ў 1936 годзе (газета «Піянер Беларусі»).

Аўтар зборнікаў паэзіі для дзяцей «Песня над палямі» (1955), «Ручаінікі» (1956), «Вось якія мы» (1958), «Пра работу і ляноту» (1960), «Дружная сямейка» (1961), «Сняжынкі-смяшынкі» (1962), «Сем колераў вясёлкі» (1965), «Лясное возера» (1970), «Мы таксама падрасцём» (1971), «Дуб і дубок» (1977), «Няхай сонца не заходзіць» (вершы, паэмы, казкі, 1981), «Я прыдумаў казку» (1985), «Вадзіца з крыніцы» (2006), «Растуць дзеці» (2011), «Я завуць казу?» (2016), “Званочки ў блакіце” (2016) і інш.

У суаўтарстве з А. Андруховічам выдаў кнігу «На зямлі камунараў» (1979).

Тэме вайны прысвечаны такія зборнікі вершаў, нарысаў, успамінаў як «Прынёс з вайны» (1991), «Была вайна» (2009), «Я — Іван з Беларусі» (2010, 2014).

Лаўрэат літаратурнай прэміі «Залаты Купідон». Узнагароджаны медалём Францыска Скарыны.

Іван Муравейка

* * *

Сонейка села за лесам далёка.
Промень апошні патух на аблоках.

Ціша дрымота зямлю ахінае.
После работы усё спачывае.

Хай табе, родненькі, соладка спіцца,
Хай табе будучы дзень твой прысніцца.

Бачу цябе я такім, як твой тата, –
Дужым, прыгожым, у працы заўзятым.

Можа, страчаць табе ў полі світанні,
Можа, ты яснаю зоркаю станеш.

Хай жа нішто твайго сну не парушыць:
Гром не грукоча, віхура не кружыць.

Сон твой ахоўваць Любоў мая будзе.
Раніцай сонейка прыйдзе, разбудзіць.

ВЕСНАВАЯ СУСТРЭЧА

– Дзень добры, грак!
– Дзень добры, шпак!
– З вясною, грак!
– З вясною, шпак!
– Ў якіх краях ты зімаваў?
– А я нікуды не лятаў.
У нас мароз не лютаваў
І нават рэчкі не скаваў.
Я чую, што ў хуткім часе мы
Зусім адвыкнем ад зімы –
Яна з дачкой-мяцеліцай
У Афрыцы паселіца.
– Не каркай! – запырэчыў шпакю –
Ты, грак, на выдумкі мастак.
Я да радні сваёй далёкай
Хачу штогод у госці лётаць.

ЛУГАВАЯ КАЗКА

Гэта адбылося на лузе, вунь там – паміж
рэчкай і лесам. Такой прыгожай мясціны,
асабліва, калі яна засвеціцца рознакаляровымі

кветкамі, не знойдзеш нідзе на свеце. З вясны да
восені кожны дзень сюды наведваюцца руплівыя
працаўнікі – пчолы. Яны пералятаюць з кветкі на
кветку. І, вы правільна думаеце, збіраць мёд, а
дакладней – нектар, які потым ператвараюць у
мёд. Да самага вечара над лугам звiніць пчаліная
песенька:

Луг-лужок, цвіці ўсё лета,
Не спяшайся адцвітаць.
Для дарослых і для дзетак
Мёд мы будзем здабываць.
Луг-лужок,
Казка ты.
Мёд-мядок –
Залаты...

На вялікім жалі, на лузе не ўсе былі ў такім
узнёслым настроі, як пчолы.

– Глядзіце на іх – разляталіся, распеліся, –
незадаволена мармытаў фанабэрысты авадзень,
седзячы на лапушыным лісце. – Няма дзе
прыстойным жыхарам луга спакойна адпачыць.

– А ты хіба не ведаеш, чаму гэтыя назойлівыя
пчолы ўвесь луг запаланілі? – прабзыкала муха. –
Мёд з кветак збіраюць. Ён такі смачны!

– Наш мёд крадуць? Трэба прагнаць іх.

І над лугам закружылася цёмная хмара аваднёў,
чмяллёў, мух, машкары ўсялякай...

– Будзем самі збіраць мёд, – прапанаваў
фанабэрысты авадзень. – Хіба мы горшыя за
нейкіх пчол?

– Будзем, – дружна адгукнуліся авадні, чмялі,
сляпні, мухі...

Але ніякага мёду ў кветках яны не знайшлі.

– Неразумныя вы, дрэнныя, – сказаў прыгожы
жаўтакрылы матылёк. – Прагналі з луга добрых,
руплівых пчолак. А луг жа не ваш. – Вам
захацелася паспытаць мёду? Дык па-добраму
папрасілі б у пчол. Яны б вам далі.

– Ага, дадуць, – адазвалася муха. – Я адзін раз
папрасіла, дык яны прагналі мяне ад вулляў.
Сказалі, што я – брудная, неахайная, прападаю на
сметніку.

– Цябе прагналі, – адказаў матылёк. – А
авадня і яго сваякоў не прагоняць. Ляціце ў
пчаліны гарадок і папрасіце прабачэння ў
пчол, запырэчыце іх на луг.

Авадзень задумаўся... Сапраўды, луг не наш,
ён усім належыць, і пчолы нікому не
перашкіджалі. І мухі прапахлі сметнікам.

– Добра, я наведу пчаліны гарадок, толькі я
не ведаю, дзе ён знаходзіцца.

– Я ведаю, – сказаў жаўтакрылы матылёк.

Яны паляцелі.

Пчолы сустрэлі авадня варожа, і, каб не
матылёк, то невядома, чым бы ўсё
скончылася.

– Не сярдуіце, дарагія пчолкі-сяброўкі, –
ласкава папрасіў матылёк. – Авадзень хоча
папрасіць у вас прабачэння і запырэчыць на
мядовы луг. А яшчэ: ці не далі б вы яму
пакаштаваць мёду?

– Праўду сказаў авадзень? – запытала Матка
– гаспадыня пчалінага гарадка.

– Праўду, праўду, – сумеўся авадзень. –
Чыстую праўду.

– Ну, тады зусім іншая справа, – сказала
Матка і падала цэлы кубак мёду. – Нясі сваім
сябрам.

Авадню зрабілася надзвычайна лёгка і
радасна, быццам ён скінуў з сябе цяжкі груз.

А над лугам зноў зазвінела пчаліная
песенька:

Луг-лужок, цвіці ўсё лета,
Не спяшайся адцвітаць.
Для дарослых і для дзетак
Мёд мы будзем здабываць.

Луг-лужок,
Казка ты.
Мёд-мядок –
Залаты...

СВАРЛІВЫЯ СУСЕДЗІ

Жылі па суседстве дзве сабакі – вялікі Бом і
маленькі Бім. Хоць іх размяжоўваў высокі